

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Додипломске академске студије		
Студијски програм:	ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ		

Назив предмета	СТАНОВНИШТВО У ПРОСТОРНОМ ПЛАНИРАЊУ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
СППП13СПП	Обавезни	III и IV	2 + 2 и 2 + 1	9
Наставник	Др Драшко Маринковић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености

Циљеви изучавања предмета:
Усвајање специфичних знања о значају демографских истраживања за просторно планирање, кроз анализу динамичних компоненти природног кретања и просторне покретљивости становништва, те њихове просторно-временске међузависности која условљава савремене промјене и процесе у демографском развоју. Тежиште проучавања је на анализи структурних обиљежја динамичних компоненти (фертилитета, морталитета и просторне покретљивости) актуелног, те пројекција будућег демографског развоја. Посебан акценат је стављен на теоретске и практичне приступе у просторном планирању са аспекта мјеста, улоге и значаја становништва као субјекта и објекта у процесу планирања простора.

Исходи учења (стечена знања):
Студенти требају стећи посебне вјештине за прикупљање релевантних података о становништву, способност детаљне анализе акуелних природних и механичких компоненти кретања, као и пројекција будућег кретања становништва на конкретном простору. Анализе актуелних демографских процеса и проблема правилним одабиром демографских метода и техника обрађују се на конкретним примјерима и студијама случаја, чиме се стичу специфична знања о улози становништва у изради сегмената просторних и урбанистичких планова.

Садржај предмета:
Значај демографских истраживања за просторно планирање. Увод у демографију (појам, развој и предмет истраживања). Прикупљање и обрада података о становништву. Статистика становништва. Општи методолошки проблеми корелације становништво – простор. Становништво као фактор развоја у просторном планирању. Становништво и одрживи развој - теоријски погледи на развој становништва и просторног планирања. Размјештај и густина насељености становништва. Просторно-демографске карактеристике процеса урбанизације. Типови општег кретања становништва. Плодност – фактори и показатељи. Таблице фертилитета. Смртност – фактори и показатељи. Таблице морталитета. Миграције становништва – појам, типови и фактори. Извори података, показатељи и методе анализе миграција. Типологија миграција и селективност миграната. Кружно кретање (циркулација) становништва – појам, типови. Структурне карактеристике становништва. Полна и старосна структура становништва – појам, типови и аналитички показатељи. Образовна структура становништва – појам и општа обиљежја. Социо-економска структура становништва – појам, типови и аналитички показатељи. Домаћинство и породица. Карактеристике брачности. Типологија планирања породице. Популациона политика – појам, значај и циљеви. Методе демографских пројекција. Демографски развој простора бивше СФР Југославије и Босне и Херцеговине. Демографски развој и територијални размјештај становништва Републике Српске. Природно кретање становништва Републике Српске. Просторна покретљивост становништва Републике Српске. Структуре становништва Републике Српске. Популациона политика и будућност становништва Републике Српске. Основни демографски процеси и анализа становништва у просторном плану Републике Српске.

Методe наставе и савладавање градива:
Усвајање специфичних знања о савременим демографским процесима и проблемима, кроз просторно-временску међузависност коју условљавају промјене у броју, размјештају и виталним структурама становништва и њихов утицај на планирање простора.   Стручна знања и способности ће се обезбиједити кроз предавања, вјежбе и консултације. На вјежбама се врши обрада семинарских радова који обухватају студије случаја, те анализира демографска статистика примјеном одговарајућих демографских метода.

Литература:							
Б.Ђурђевић, Д.Арсеновић, Д.Маринковић: Географија становништва, Универзитет у Новом Саду, ПМФ, Универзитет у Бањој Луци, ПМФ, Нови Сад, 2016.							
И.Нејашмић: Демографија – становништво у просторним односима и процесима. Школска књига, Загреб, 2005.							
Б.Ђурђевић: Основне технике у демографији, Змај, Нови Сад, 2001.							
Д.Маринковић и А.Мајић: Становништво Републике Српске – демографски фактори и показатељи, Универзитет у Бањој Луци, Природно-математички факултет, Бања Лука, 2018.							
Д.Маринковић - Демографске детерминанте популационе политике Републике Српске, Универзитет у Бањој Луци, Природно-математички факултет, Бања Лука, 2014.							
Часописи: Становништво, Демографија, ...							
Облици провјере знања и оцјењивања:							
Провјера знања се обавља писмено (тест) у току сваког семестра. Завршни испит се полаже писмено (тест) и усмено. Предат и одбрањен семинарски рад на вјежбама је услов за приступање писменом тесту, односно усменом испиту.							
Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
Посебна назнака за предмет:							
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драшко Маринковић, редовни професор							